

Strategia

Rozwiązywania Problemów Społecznych

Gminy Miejskiej Pabianice

I. 1. WSTĘP

Główne zadania pomocy społecznej są integralnie związane z sytuacją społeczno-ekonomiczną oraz rozwojem gospodarczym kraju. To właśnie one wyznaczają bowiem jej rolę i znaczenie.

Model pomocy społecznej w naszym kraju wymaga podjęcia wielu działań zmierzających do ukształtowania najdoskonalszej jego formy.

Dominującym powodem korzystania przez jednostki i rodziny z pomocy społecznej jest obecnie bezrobocie. Definitywne rozwiązanie tego problemu i jego dalszych skutków jest prawie niemożliwe. Nie można więc oczekiwać, że pomoc społeczna w oparciu o zasadę pomocniczości rozwiąże wyżej wymienione problemy doprowadzając do stanu w którym rodzina będzie zaspokajać swoje potrzeby w sposób niezależny.

Stan ten dodatkowo pogarsza brak długofalowej strategii działania, brak określenia jednoznacznego zakresu zadań pomocy społecznej, a także brak stabilnego prawa. Powoduje to niepewność i chaos wśród jej klientów oraz destabilizację struktur organizacyjnych samej pomocy społecznej.

Rola jej sprowadza się często do roli kasjera, który wydaje budżetowe i samorządowe pieniądze zgodnie z centralnymi ustaleniami. Niejednokrotnie brak jest możliwości korelowania wysokości środków finansowych z rzeczywistymi potrzebami osób zabiegających o pomoc.

W ciągu ponad trzynastu lat funkcjonowania pomocy społecznej, w kraju zaszły głębokie zmiany, których na etapie tworzenia podstaw pomocy instytucjonalnej nikt nie przewidywał. Wejście Polski do Unii Europejskiej spowodowało także konieczność wprowadzenia wielu znaczących zmian w zakresie form i treści pomocy społecznej. Zadaniem pomocy społecznej jest stworzenie systemu świadczeń i usług zabezpieczających podstawowe potrzeby i gwarantujących właściwe reakcje na pojawiające się problemy.

Z założenia uzupełnia ona inne części systemów zabezpieczenia społecznego pełniąc niekiedy funkcję wyrównującą ich deficyty. Coraz częściej przejmuje również nowe zadania takie jak: dodatki mieszkaniowe, profilaktykę uzależnień czy zatrudnienie socjalne.

Na podstawie obserwowanych tendencji i trendów przygotowuje grunt pod nowe lepsze rozwiązania : renty socjalne lub świadczenia rodzinne.

W ostatnim okresie, ustawodawca kilkakrotnie nowelizował obowiązujące normy prawne chroniące interesy obywateli naszego państwa.

Ich zasadniczą istotą jest **decentralizacja wielu zadań na szczebel gminny**. Jest to bezpośrednią konsekwencją transformacji ustroju społeczno-gospodarczego, a co się z tym wiąże, zmniejszania się opiekuńczej roli państwa.

Wejście w życie **ustawy z dnia 13 czerwca 2003 roku o zatrudnieniu socjalnym** (Dz. U. Nr 122, poz. 1143) wprowadziło również istotne zmiany w dotychczasowych rozwiązaniach prawnych w obszarze pomocy społecznej, którą realizują gminy. **Na gminy, został nałożony obowiązek realizowania aktywnych form polityki społecznej**, które mają poprawić jakość życia lokalnej społeczności.

W tych uwarunkowaniach prawnych, realizowanie aktywnych form polityki społecznej stało się obowiązkiem. Przesądza o tym art. 17 ust.1 nowej **ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej**, która obowiązuje od 1 maja 2004 roku. Przepis ten stanowi, że „... **opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka – jest obowiązkowym zadaniem własnym gminy**”.

Transformacja ustroju społeczno-gospodarczego Państwa, spowodowała szereg niekorzystnych zjawisk dotyczących warunków życia społeczeństwa: brak równowagi w zaspokajaniu podstawowych potrzeb, powiększanie się grupy społecznej potrzebującej wsparcia (zróżnicowanie mieszkańców według dochodów).

W przypadku pojawienia się trudności i braku możliwości rozwiązywania ich we własnym zakresie, nasze ustawodawstwo zobowiązuje organy administracji publicznej do uruchamiania różnych form pomocy socjalnej, np. udostępnienie systemu wsparcia społecznego i zasobów społecznych, umożliwiających zaspokajanie najniezbędniejszych potrzeb życiowych oraz bytowych odpowiadających godności człowieka. Obowiązek ten definiuje art. 3 ustawy o pomocy społecznej.

Główne cele i zadania pomocy społecznej określa ustawa o pomocy społecznej, postanawiając jednocześnie, że pomoc organizują organy administracji rządowej i samorządowej, współpracując w tym zakresie z organizacjami społecznymi, Kościołem Katolickim, innymi Kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami, oraz osobami fizycznymi i prawnymi.

Kształtowanie lokalnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, oraz przebudowa systemu pomocy społecznej, wymaga określenia podstawowych wartości i celów, do których jako społeczność lokalna chcemy zmierzać.

Wartościami, którymi należy się kierować przy tworzeniu lokalnego programu pomocy społecznej są:

- harmonijny rozwój człowieka,
- aktywny udział w kształtowaniu swojego życia,
- prawo do dokonywania wyborów,
- partnerstwo i podmiotowość.

Gminna Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych miasta Pabianice, wskazuje na kluczowe kwestie społeczne z jakimi brykają się jej mieszkańcy, na ich niezaspokojone potrzeby, oraz wytycza kierunki działań na rzecz niwelowania zjawisk społecznie niepożądanych, dolegliwych i negatywnych, a także zajmuje się tworzeniem mechanizmów wzmacniających efektywność dokonywanych zmian.

Strategia została opracowana przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej, przy wykorzystaniu własnych materiałów i analiz sprawozdawczych, oraz w oparciu o materiały przygotowane przez referaty Urzędu Miasta Pabianice i jednostki administracji publicznej w tym: Powiatowy Urząd Pracy, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatową Komendę Policji i szereg innych. Przyjęte w niej koncepcje wskazujące sposoby rozwiązywania problemów, dotyczą okresu ośmiu lat, od 2005 do 2013.

Jest dokumentem planistycznym, uwzględniającym w szczególności **programy:**

- **pomocy społecznej,**
- **profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz przeciwdziałania narkomanii**
- **profilaktyki i promocji zdrowia**

Wszelkie podejmowane przedsięwzięcia, będą prowadzone w oparciu o współdziałanie aktywnych podmiotów (zasoby ludzkie i instytucjonalne), działających w sferze publicznej:

- nieformalnych (bliższa i dalsza rodzina, kręgi koleżeńsko-przyjacielskie, sąsiedzi),
- instytucji publicznych rządowych i samorządowych,
- organizacji pozarządowych,
- biznesu.

Działania, które będą podejmowane w odpowiedzi na faktyczne potrzeby i problemy mieszkańców, będą realizowane na trzech poziomach:

- **profilaktyki**, czyli zapobieganiu powstawania niekorzystnych zjawisk jako działań o charakterze priorytetowym,
- **pomocy doraźnej**, czyli świadczeniu natychmiastowej pomocy w sytuacjach kryzysowych,
- **długofalowych programów naprawczych** zmierzających do rozwiązania, lub zminimalizowania problemów społecznych i lokalnych.

Działania te, będą kierowane głównie ku środowiskom, pozostającym na marginesie życia społecznego, wykluczonych społecznie, lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Zgodnie z Narodową Strategią Integracji Społecznej, pod pojęciem wykluczenia należy rozumieć: brak lub ograniczenie możliwości uczestnictwa, wpływania i korzystania z podstawowych instytucji publicznych i rynków, które powinny być dostępne dla wszystkich, a w szczególności dla osób ubogich.

Do grup najbardziej zagrożonych zjawiskiem wykluczenia należy zaliczyć:

- osoby i młodzież ze środowisk zaniedbanych, oraz wychowujących się poza rodziną,
- osoby bezrobotne, w tym w szczególności długotrwale, oraz kobiety pozostające poza rynkiem pracy,
- kobiety samotnie wychowujące dzieci,
- ofiary patologii życia rodzinnego,
- osoby żyjące w bardzo trudnych warunkach mieszkaniowych,
- niepełnosprawnych i przewlekle chorych,
- osoby psychicznie chore,
- starsze osoby samotne,
- osoby opuszczające zakłady karne.

II. DIAGNOZA

II.1 OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA GMINY

Pabianice, to miasto przemysłowe średniej wielkości. Położone jest /w środkowej części województwa łódzkiego, nad rzeką Dobrzyńką, na Wysoczyźnie Łaskiej. Zajmuje obszar ok. 37 km², i liczy około 72 tys. mieszkańców. Dużym atutem miasta jest jego lokalizacja w centrum Polski, w niewielkiej odległości od Łodzi. Dzięki temu inwestorzy gospodarczy, oraz Pabianiczanie mają dogodne połączenia komunikacyjne z innymi regionami kraju i z zagranicą. Przez miasto przebiega droga krajowa nr 14, łącząca Wrocław z Łodzią, Warszawą i Gdańskiem.

Zaledwie w odległości kilkunastu minut jazdy samochodem, przebiega trasa szybkiego ruchu z Warszawy do Katowic i Bielska.

Także linia kolejowa przebiegająca przez miasto / wraz z licznymi bocznkami do rozładunku towarów/ daje możliwość dotarcia do Poznania, Gdyni i wielu innych odległych miast w Polsce.

Na obrzeżach Łodzi, w odległości niespełna 10 km od Pabianic, funkcjonuje lotnisko Lublinek.

Dziesięć kilometrów na południowy – wschód od Pabianic, znajduje się sieć bazarów : Rzgów – Tuszyń – Głuchów, ciągle jeszcze potężny rynek zbytu dla tysięcy producentów z regionu łódzkiego.

Od stycznia 1999 roku Pabianice są stolicą pabianickiego powiatu ziemskiego. W skład powiatu wchodzi miasta: Pabianice i Konstantynów, oraz gminy: Dłutów, Dobroń, Ksawerów, Lutomiersk i gmina Pabianice.

Miasto Pabianice, ma charakter przemysłowy. Wśród gałęzi przemysłu dominuje branża włókienniczo - odzieżowa, reprezentowana z jednej strony przez duże zakłady przemysłowe, z drugiej liczne firmy rzemieślnicze.

Na rynku lokalnym działają też liczne firmy usługowe i handlowe, oraz przedstawiciele innych gałęzi przemysłu: papierniczy, chemiczny, farmaceutyczny, maszynowy, elektrotechniczny, metalowy, meblarski i spożywczy.

Miernikiem aktywności społecznej i ekonomicznej, jest liczba zarejestrowanych w systemie regon podmiotów gospodarczych.

Według stanu na dzień 16 sierpnia 2005 roku, w rejestrze ewidencji działalności gospodarczej Urzędu Miasta w Pabianicach figuruje 6054 podmiotów gospodarczych (osób fizycznych).

Dla porównania, na koniec 1999 roku, na tym samym terenie, działało 6211 podmiotów gospodarczych.

W konsekwencji, dane statystyczne potwierdzają ogólnopolską tendencję, drastycznie malejącej liczby osób prowadzących działalność gospodarczą.

Tendencję tę, potwierdzają również dane statystyczne z lat 2000- 2005, dotyczące liczby rozpoczętych i likwidowanych w danym roku działalności gospodarczych.

Obserwowany jest ujemny bilans czynnych podmiotów gospodarczych na podstawie danych z Urzędu Skarbowego.

Zakłady z różnych przyczyn nie uzyskiwały wystarczających dochodów i zawieszały działalność.

Taka sytuacja, ma negatywny wpływ na poziom bezrobocia w naszym mieście.

II.2 PRZEDMIOT I ZAKRES DIAGNOZY

Materiałem wyjściowym do prac nad gminną strategią rozwiązywania problemów społecznych, były wyniki prowadzonych przez Miejskie Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach na przestrzeni kilku lat, analiz kwestii społecznych, w tym przede wszystkim problemów i potrzeb zgłaszanych przez klientów ubiegających się o pomoc. Zostały one uzupełnione wynikami analiz prowadzonych przez Powiatowy Urząd Pracy w Pabianicach, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach, Komendę Policji i Sąd Rejonowy w Pabianicach.

Uwzględniono również materiały przekazane przez niektóre wydziały Urzędu Miasta Pabianice i Miejską Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.

Przedmiotem diagnozy są poszczególne i charakterystyczne dla różnych grup społecznych problemy, o najwyższym stopniu dolegliwości. Należą do nich: bezrobocie, ubóstwo, niepełnosprawność, samotne wychowywanie dzieci, starość, uzależnienia i przemoc. Wymagają one, podejmowania wszechstronnych działań w celu przeciwdziałania sytuacjom krytycznym w życiu jednostek i zbiorowości, poprawy ich warunków bytowych, oraz wyrównywania różnic socjalnych w wielu obszarach aktywności społecznej.

II.3 DIAGNOZA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH GMINY MIEJSKIEJ PABIANICE

Codziennemu życiu Pabianiczian, towarzyszą liczne problemy, które swoim zasięgiem obejmują coraz większą grupę ludzi i coraz młodsze pokolenia.

Niepokojące tendencje demograficzne.

Jak wynika z danych Urzędu Miasta, według stanu na dzień 12.08.2005, gminę zamieszkuje 71.766 mieszkańców, wśród których:
33.058 stanowią mężczyźni,
38.708 stanowią kobiety.

Tabela 1. Charakterystyka mieszkańców miasta Pabianice w latach 2000-2004 z uwzględnieniem wieku i płci.

WIEK	0 - 5		6		7 - 12		13 - 17		18		19 - 65		19 - 60		>65		>60		RAZEM		
PŁEĆ		M	K			M	K			M	K	M	K	M	K	M	K	M	K	M+K	
2000r	3734	371	392	4950	5326	596	578	23057	23666	3390	8643	34632	40071	74703							
2001r	3592	340	353	4839	4919	645	596	23053	23754	3459	8696	34349	39897	74246							
2002r	3436	321	337	4658	4667	464	542	23084	23787	3480	8740	34005	39611	73616							
2003r	3291	326	298	4509	4429	520	464	23026	23717	3528	8783	33635	39256	72891							
2004r	3258	290	282	4262	4264	477	496	22889	23607	3609	8833	33331	38936	72267							

WIEK	przedprodukcyjny	produkcyjny	poprodukcyjny	liczba mieszkańców	Współczynnik*
2000r	15947	46723	12033	74703	0.625
2001r	15284	46807	12155	74246	0.630
2002r	14525	46871	12220	73616	0.637
2003r	13837	46743	12311	72891	0.641
2004r	12356	46496	12442	71294	0.643

*współczynnik określa stosunek ilości osób w wieku produkcyjnym do ilości wszystkich mieszkańców

Z przedstawionych danych wynika, że dominującą pod względem liczebności, są osoby w wieku produkcyjnym. Grupa ta, nieznacznie, lecz systematycznie maleje. Na kolejnym miejscu, znajdują się osoby w wieku przedprodukcyjnym, najmniejszy jest natomiast odsetek społeczeństwa w wieku poprodukcyjnym.

Tabela 2. Rejestracja zdarzeń w ewidencji ludności miasta Pabianice (2000-2004)

Badania zdarzeń	urodzenia	małżeństwa	migracje	emigracja	zgony
2000r	586	345	514	29	950
2001r	566	409	468	40	837
2002r	526	403	509	44	937
2003r	429	383	533	38	890
2004r	544	471	490	26	862
2005r	428	152	290	31	535

Należy zwrócić uwagę na zmiany wielkości populacji, w obserwowanym obszarze czasowym. **Niepokój budzi fakt systematycznego spadku ilości mieszkańców**, mimo stosunkowo dużego napływu osób z zewnątrz.(tabela nr 2)

Na przełomie czterech ostatnich lat, wielkość populacji zmniejszyła się o około 2500 mieszkańców, co stanowi blisko 3,5% aktualnej liczby mieszkańców.

Konsekwencją znacznego spadku liczby urodzin, jest tendencja równania się liczby dzieci i młodzieży (mieszkańców w wieku przedprodukcyjnym), z grupą osób starszych. Liczba zgonów, nie wykazuje jednoznacznych tendencji, zachowując zrównoważony poziom około 900 w skali roku, (co stanowi 1,25% liczby mieszkańców). **Trendy te, stanowią symptomy rychłego wejścia społeczności lokalnej w fazę starzenia się ludności.**

Na skutek zmian demograficznych, a także znacznego obniżenia się w ostatnich latach wskaźnika zatrudnienia, **pogarsza się relacja między ludnością posiadającą zarobkowe źródło utrzymania, a ludnością utrzymującą się ze świadczeń społecznych.**

II.4 RODZINY

Tradycyjna rodzina jest główną instytucją i najważniejszą wartością życia społecznego.

Tabela 3. Rodziny w gospodarstwach domowych według typów rodzin – 2002 r.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Małżeństwa		Partnerzy razem	Partnerzy		Matki z dziećmi	Ojcowie z dziećmi
		razem	bez dzieci	z dziećmi		bez dzieci	z dziećmi		
OGÓŁEM.....	21401	16012	5531	10481	541	252	289	4428	420
W gospodarstwach domowych:									
Jednorodzinnych.....	20222	15341	5168	10173	523	241	282	3965	393
Dwurodzinnych.....	1154	655	358	297	17	11	6	456	26
Trzy i więcej rodzinnych.....	25	16	5	11	#	0	#	7	#

W 2002r. w Pabianicach (dane uzyskane z ostatniego spisu powszechnego) było 21.401 rodzin i ich liczba jest o 1,9% wyższa niż w 1988r. Najliczniejszą grupę stanowią rodziny w gospodarstwach jednorodzinnych (20.222). Dominującym typem rodziny są małżeństwa, głównie małżeństwa z dziećmi (10.481),

drugim w kolejności typem rodziny są rodziny niepełne.

- Matki samotnie wychowujące dzieci (4.428),
- Ojcowie z dziećmi (420).

W ostatniej kolejności uplasowała się kategoria rodzin partnerskich z niewielką przewagą rodzin bezdzietnych.

Niemal wszystkie dzieci wychowują się we własnych rodzinach. Poza rodziną naturalną pozostaje poniżej 0,5% dzieci. Z danych przekazanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Pabianicach wynika, że **w rodzinach zastępczych wychowuje się aktualnie 95 dzieci**, z czego 81 w rodzinach spokrewnionych z małoletnimi i 14 w nie spokrewnionych.

Rodziny z dziećmi w gospodarstwach domowych w/g liczby dzieci i typu rodziny.

Tabela 4

TYP RODZINY	Ogółem	Rodz bez dzieci do 24 lat pozost. na utrzymaniu	Rodz. wg liczby dzieci do 24 lat Pozostające na utrzymaniu					Liczba dzieci do lat 24		Liczba dzieci w rodzinie ogółem
			Razem	1	2	3	>4	razem	>4	
OGÓŁEM.....	15618	4031	11587	6704	4137	632	114	17369	495	23474
Małżeństwa z dziećmi.....	10481	1956	8525	4577	3371	490	87	13172	383	16480
Partnerzy z dziećmi.....	289	27	262	153	85	21	3	399	13	467
Matki z dziećmi.....	4428	1818	2610	1832	642	112	24	3551	99	5981
Ojcowie z dziećmi.....	420	230	190	142	39	9	-	247	-	546

Wśród 23.474 dzieci do lat 24, pozostających na utrzymaniu rodziców, najwięcej (10.481), co stanowi **44,6% żyje w rodzinach tworzonych przez małżeństwa**, a niespełna 289 dzieci (**1,2%**) w **związkach partnerskich nieformalnych**.

Zaobserwowano również potwierdzenie tendencji ogólnokrajowych: tj. **spadku dzietności**. Rośnie udział rodzin mało-dzietnych.

rodziny z 1 dzieckiem stanowią 57,8% ogółu (6.704 rodzin)

rodziny z 2 dzieci stanowią 35,7% ogółu (4.137 rodzin)

rodziny wielodzietne(troje i więcej dzieci) – troje 639 – 5,45%

więcej 114 – 0,98 %

Przeciętna liczba dzieci w wieku do 24 lat pozostających na utrzymaniu rodziny, wynosi 1,5 dziecka na rodzinę.

RODZINY NIEPEŁNE

W prowadzonej analizie, zaobserwowano również **wzrost liczby rodzin niepełnych**, czyli takich, w których tylko jedna osoba samotnie wychowuje dziecko.

W 2002r. było ich w Pabianicach (4428+420), co stanowi 22,6% ogółu rodzin.

Na podkreślenie zasługuje fakt, że **blisko co 4 rodzina w Pabianicach jest rodziną niepełną**.

Są to przede wszystkim matki samotnie wychowujące dzieci. W rodzinach niepełnych wychowuje się łącznie 6.527 dzieci, co stanowi 27,8% wszystkich dzieci.

Samotni rodzice najczęściej wychowują jedno dziecko (1.832+142)

W ogólnej liczbie rodzin niepełnych, odsetek kobiet wychowujących 1 dziecko wynosi 70%, a odsetek ojców 61%.

Znaczna liczba dzieci pozostaje na utrzymaniu **samotnych rodziców** – w rodzinach niepełnych (4.428+420) **co stanowi 20,6%**.

Co piąte pabianickie dziecko, wychowuje się w rodzinie niepełnej.

Przedmiotem diagnozy problemów społecznych, była sytuacja ekonomiczna pabianickich rodzin. Szczególnym punktem zainteresowania była sytuacja finansowa rodzin niepełnych i wielodzietnych, które z racji trwającego niżu demograficznego, objęte być powinny szczególną opieką i wsparciem.

Jedynym materiałem badawczym, poza bezpośrednią oceną pracowników socjalnych, są dane uzyskane z ostatniego spisu powszechnego, zestawione ze sprawozdawczością realizacji świadczeń rodzinnych za 2004 rok.

Mimo dzielącego oba źródła dystansu czasowego dwóch lat, uznano, że dla potrzeb prowadzonej diagnozy uzyskane wnioski mogą stanowić rzetelny obraz badanego zjawiska.

Liczba osób uprawnionych do zasiłku rodzinnego w okresie zasiłkowym 2004 roku, przekroczyła cztery tysiące. Dane dotyczą przedziału czasowego od maja do grudnia. Przyjmując, że liczba rodzin żyjących w Pabianicach nie zmieniła się znacznie od roku 2002 i wynosi około 21 tysięcy, można wnioskować, że blisko 19% żyje poniżej kryterium uprawniającego do pobierania zasiłku rodzinnego.

Można w związku z tym postawić tezę, że co piąta pabianicka rodzina boryka się z poważnymi problemami finansowymi.

W prowadzonej analizie zestawiono również liczbę rodzin niepełnych, z liczbą wypłaconych w 2004 roku dodatków do zasiłku rodzinnego. Na łączną liczbę rodzin niepełnych, kształtującą się na poziomie około 5 tysięcy, wypłaconych zostało:

- **2.098** dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka .
co stanowi 42% ogółu rodzin niepełnych.

Blisko połowa rodzin niepełnych żyje w katastrofalnej sytuacji.

- **212** dodatków do zasiłku z tytułu samotnego wychowywania dziecka i utraty prawa do zasiłku dla bezrobotnych

Blisko 5% rodzin niepełnych pozostaje bez środków do życia.

Załącznik nr 1. Informacja kwartalna z realizacji świadczeń rodzinnych
za okres 01.05-31.12.2004 Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej.

2.5 SYSTEM WSPARCIA OSÓB NIEPEŁNOSPRAWNYCH

Niepełnosprawność, to jedna z głównych kwestii społecznych, która utrudnia funkcjonowanie coraz większej liczbie ludności. Diagnoza tej grupy jest niepełna, brak jest bowiem danych w zakresie poszczególnych dysfunkcji. Dane przekazane przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, dotyczą liczb obrazujących problem w skali powiatu, bez ewidencji osób niepełnosprawnych z podziałem na poszczególne gminy.

Liczyby osób niepełnosprawnych w powiecie pabianickim z uwzględnieniem ich stopni niepełnosprawności:

-lekki	- 3.383 osób
-umiarkowany	- 1.695 osób
-znaczny	- 410 osób

W sposób najbardziej uporządkowany, omawiany problem w Pabianicach przedstawiają dane uzyskane ze spisu powszechnego w 2002 roku przedstawione zostały w tabeli nr 5.

9.620 - łączna liczba osób niepełnosprawnych.

5.193 - kobiety (54%)

4.427 - mężczyźni (46%)

7.047 – osoby niepełnosprawne prawnie (73%)

2.573 – tylko biologicznie (27%)

Tabela 5 Osoby niepełnosprawne wg kategorii niepełnosprawności, płci, ekonomicznych grup wieku poziomu wykształcenia, oraz aktywności ekonomicznej.

WYSZCZEGÓLNIENIE	OSOBY NIEPEŁNOSPRAWNE								
	OGÓŁEM			PRAWNIE			TYLKO BIOLOGICZNIE		
Płeć	razem	M	K	razem	M	K	razem	M	K
Ogółem	9620	4427	5193	7047	3540	3507	2573	887	1686
Wg ekonomicznych Grup wieku:									
Przedprodukcyjny	359	217	142	236	147	89	123	70	53
Produkcyjny	5114	2933	2181	4373	2543	1830	741	390	351
mobilny	1496	798	698	1261	667	594	235	131	104
Nie mobilny	3618	2135	1483	3112	1876	1236	506	259	247
Poprodukcyjny	4147	1277	2870	2438	850	1588	1709	427	1282
Wg poziomu Wykształcenia:									
Wyższe	411	242	169	318	201	117	93	41	52
Policealne	212	55	157	168	47	121	44	8	36
Średnie	2363	1121	1242	1821	921	900	542	200	342
zawodowe	1577	873	704	1231	713	518	346	160	186
Ogólnokształcące	786	248	538	590	208	382	196	40	156
zasad. Zawodowe	1791	1040	751	1483	883	600	308	157	151
podst. Ukończone	3969	1641	2328	2763	1276	1487	1206	365	841
podst. Nieukończone									
i bez wykształcenia	632	182	450	340	112	228	292	70	222
Nieustalony	20	10	10	5	4	1	15	6	9
Wg aktywności Ekonomicznej									
aktywni zawodowo	1784	1088	696	1411	872	539	373	216	157
pracujący	1212	730	482	972	591	381	240	139	101
bezrobotni	572	358	214	439	281	158	133	77	56
bierni zawodowo	7813	3325	4488	5620	2657	2963	2193	668	1525
Nieustalony status na									
rynku pracy	23	14	9	16	11	5	7	3	4

Z danych przedstawionych w tabeli nr 5, wyczytać można następujące tendencje:

Starzenia się populacji osób niepełnosprawnych.

- Największą, bo liczącą ponad 5 tysięcy osób (53%), stanowią niepełnosprawni w wieku produkcyjnym. W grupie tej, znaczna większość 3.618 osób (37%), to osoby w wieku nie mobilnym tzn. powyżej 45 roku życia.
- Kolejną grupę stanowią przedstawiciele niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym to jest 4.147, co stanowi 43% populacji.
- 359 osób reprezentuje grupę niepełnosprawnych w wieku przedprodukcyjnym (3,73%)

Z danych przekazanych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych, wynika, że aktualnie renty inwalidzkie pobiera 5.377 mieszkańców Pabianic.

Kwalifikacje zawodowe osób niepełnosprawnych, są zdecydowanie niższe, niż przeciętnego mieszkańca Pabianic.

- 3.969 osób (41%), stanowią osoby z ukończoną szkołą podstawową.
- 2.363 osoby (24%), wykształcenie średnie.
- 55 osób (0,57%), wykształcenie policealne.
- 242 osoby (2,5%), wykształcenie wyższe.

Na problem niepełnosprawności, należy spojrzeć również przez **pryzmat aktywności ekonomicznej niepełnosprawnych**. I w tym przypadku, zarysowująca się tendencja, nie daje świetlanych perspektyw, pozostawiając wiele do zrobienia.

Zdecydowanie najliczniejszą grupę, liczącą 7.813 osób (**82%**), **stanowią niepełnosprawni bierni zawodowo**. Jedynie 18% populacji, to osoby aktywne zawodowo.

Integracja osób niepełnosprawnych, stanowi bardzo wymagające i trudne do realizacji wyzwanie. Jednym z czynników wpływających niekorzystnie na to wyzwanie, jest słaba dynamika miejsc pracy, w tym również , dla niepełnosprawnych. Składają się na nią - po stronie podaży:

- relatywnie niskie kwalifikacje,
- słabe motywacje,
- liczne bariery instytucjonalno- infrastrukturalne (np. bariery architekt.)

po stronie popytu:

- niechęć pracodawców,
- znaczny koszt ich motywowania,
- malejąca liczba zakładów pracy chronionej i spółdzielni inwalidzkich.

Integracja społeczna osób niepełnosprawnych, wymaga więc znacznie szerszego wsparcia. Szczególnie dotyczy to przypadków głębokiej, trwałej niepełnosprawności. W pokonywaniu trudności wiążących się z niepełnosprawnością organizmu, wpływającym na możliwość i jakość pełnienia ról społecznych. Potrzebne jest dalsze wsparcie polegające na:

- umożliwianiu zdobycia kompetencji społecznych, oraz sprawności funkcjonalnych, niezbędnych do uczestnictwa w życiu społecznym, w zależności od rodzaju i stopnia niepełnosprawności (rehabilitacja, kursy, szkolenia, sprzęt),
- uzyskaniu indywidualnej pomocy, dla osób całkowicie, lub częściowo niezdolnych do samodzielnej egzystencji, w czynnościach i sytuacjach, które z powodu specyficznych (indywidualnie określonych) deficytów, byłyby niedostępne.

Rozpoznanie potrzeb rehabilitacyjnych, oraz indywidualne wsparcie osób niepełnosprawnych w ich życiu, jest niejednokrotnie warunkiem progowym nawet minimalnej integracji społecznej.

W strukturze organizacyjnej **Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach, funkcjonują ośrodki wsparcia:**

- **Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Przewlekle Chorych i Niepełnosprawnych Intelktualnie (typ AB), (aktualnie 55 osób)**
- **Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Osób Niepełnosprawnych, (35)**
- **Warsztat Terapii Zajęciowej. (35)**
- Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej, w skład którego wchodzi:

Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym,
Klub Integracji Społecznej,
Ośrodek Edukacji Uzupełniającej

Do zadań każdego ośrodka wsparcia należy w szczególności: zapewnienie podstawowej opieki nad podopiecznymi, rehabilitacja medyczna, społeczna i zawodowa, zgodnie z indywidualnymi i grupowymi programami rehabilitacyjnymi.

Celem naszych oddziaływań, jest przystosowanie chorego do funkcjonowania w społeczeństwie, przygotowanie go do samodzielnej egzystencji, rozwijanie jego osobowości, poczucia własnej wartości i dążenie do jak najgłębszego rozwoju emocjonalnego poprzez :

- usprawnianie psychofizyczne,
- wyrobienie umiejętności współżycia z ludźmi,
- wyrobienie zaradności osobistej,
- rozwijanie umiejętności zawodowych.

W Pabianicach, w strukturze oświatowej, funkcjonują placówki dostępne dla dzieci niepełnosprawnych.

W Przedszkolach Miejskich nr 11 i 16, znajdują się oddziały integracyjne, a w Przedszkolu Miejskim nr 16, dodatkowo oddziały specjalne.

W latach 1996/1997 zostały przystosowane budynki tych przedszkoli, do potrzeb dzieci niepełnosprawnych. Wykonano podjazdy dla wózków inwalidzkich, dostosowano wejścia, sanitariaty, szatnie oraz wyremontowano pomieszczenia.

Po opuszczeniu przedszkoli, dzieci niepełnosprawne mogą kontynuować naukę w Szkole Podstawowej nr 9, gdzie w 1996 roku wykonano podjazdy dla wózków inwalidzkich, dostosowano wejścia, sanitariaty oraz szatnie, a w 2000 roku przy udziale środków z PFRON zamontowano windę, która umożliwi uczestnictwo dzieci niepełnosprawnych w zajęciach prowadzonych w pracowniach przedmiotowych znajdujących się na piętrach budynku. Również w Szkole Podstawowej nr 8, od 1 września 2005 r, uruchomiono 2 oddziały integracyjne.

Obecnie jest w trakcie, udostępnianie Gimnazjum nr 3, niepełnosprawnym absolwentom szkół podstawowych. Przed rozpoczęciem zajęć w roku szkolnym 2004/2005 wykonano niezbędne podjazdy, oraz przystosowano dla dzieci niepełnosprawnych trzy pracownie, wraz z zapleciami i sanitariat.

W kolejnym roku została zaplanowana kontynuacja powyższych prac, które obejmować będzie położenie wykładziny antypoślizgowej na parterze budynku gimnazjum, oraz wykonania oporęczowania. Prace zostaną wykonane, przy udziale środków finansowych z PFRON.

Ten blisko dziesięcioletni program inwestycyjny i organizacyjny pozwoli objąć opieką przedszkolną i szkolną, prawie wszystkie pabianickie dzieci pokrzywdzone przez los.

Na terenie Pabianic, funkcjonuje szereg organizacji pozarządowych, które w ramach statutowej działalności realizują szeroko rozumianą integrację społeczną osób niepełnosprawnych, współpracując w tym zakresie z Miejskim Centrum Pomocy Społecznej.

2.6 BEZROBOCIE I RYNEK PRACY

Przemiany społeczno- gospodarcze, zachodzące w kraju, wpłynęły niekorzystnie na sytuację gminy i jej mieszkańców, w znaczący sposób utrudniając funkcjonowanie osób i rodzin. Podstawowym czynnikiem ubóstwa i wykluczenia społecznego, jest bezrobocie, szczególnie zaś bezrobocie długookresowe.

Grupy narażone na bezrobocie w większej skali, niż przeciętnie, tzw. **wrażliwe**, to:

- młodzież,
- osoby niepełnosprawne,
- osoby o niskich kwalifikacjach,
- osoby w wieku nie mobilnym (pow. 45 roku życia).

Problem wykluczenia społecznego w wyniku długiego okresu pozostawania bez pracy, jest obecnie jedną z podstawowych kwestii socjalnych.

Tabela nr 6. Liczba bezrobotnych zarejestrowanych w latach 2000-2005

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	VI 2005
Miasto Pabianice						
ogółem:	5878	6578	7062	6955	6298	5890
w tym kobiety	3004	3183	3476	3432	2996	2763
w tym mężczyźni	2874	3395	3586	3523	3302	3127

Tabela nr 7. Uprawnieni do zasiłku dla bezrobotnych

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	VI 2005
z prawem	1572	1629	1456	1582	1101	746
bez prawa	4306	4949	5606	5373	5197	5144

Dominującą grupę, wśród osób bezrobotnych, stanowią długotrwale bezrobotni, bez prawa do zasiłku.

Zasiłku takiego, nie pobiera około 87% ogółu pabianickich bezrobotnych.

Tabela nr 8. Długotrwanie bezrobotni, dane dla miasta Pabianic z czerwca 2005.

Wyszczególnienie	Pozostają w		Do 25 roku życia	Powyżej 50 roku życia	Bez kwalif. zawodowych	Samotnie wychowujący dziecko do 7 roku życia	Osoby Nie- pełnosprawne
	ewidencji PUP >24 miesiące	Długotrwanie Bezrobotni*					
OGÓŁEM	1761	3854	945	1159	583	221	353
wyższe	59	164	31	36	0	7	5
polic. I śred. Zawod	298	685	326	183	0	23	34
średnie ogół.	133	292	150	57	0	15	21
zasadnicze zawod.	492	1142	167	289	0	3	123
gimnazjalne i <	779	1571	271	584	583	113	161
KOBIETY	878	1816	449	399	237	175	160
wyższe	35	107	24	14	0	7	2
polic. I śred. Zawod	192	415	183	83	0	22	16
średnie ogół.	99	192	87	42	0	14	15
zasadnicze zawod.	201	442	58	73	0	48	54
gimnazjalne i <	351	660	97	187	237	84	73
MĘŻCZYŹNI	883	2038	496	760	346	46	193
wyższe	24	57	7	22	0	0	3
polic. I śred. Zawod	34	270	143	100	0	1	18
średnie ogół.	34	100	63	25	0	1	6
zasadnicze zawod.	291	700	109	216	0	15	78
gimnazjalne i <	428	911	174	397	346	29	88

*długotrwanie bezrobotni tj. pozostający w rejestrze łącznie przez 12 m-cy w okresie ostatnich 2 lat.

Wynikiem długotrwałego bezrobocia, są bardzo poważne zmiany w psychice, a często **izolacja społeczna tych osób**. Dla części, bezrobocie staje się stopniowo i w coraz większym stopniu sposobem na życie. Ich aktywacja społeczno-zawodowa jest bardzo trudna. **Długotrwanie bezrobocie** stwarza często zagrożenie patologią społeczną, jeszcze bardziej zmniejszając szansę znalezienia pracy. Powoduje degradację społeczną i materialną jednostek i rodzin dotkniętych tym problemem, co z kolei często prowadzi do społecznego wykluczenia.

Jest szczególnie **dotkliwe w przypadku osób powyżej 50-tego roku życia, którzy stanowią 30% populacji**. Brak pracy, odbiera tym ludziom szansę na godne życie. **Należy zwrócić uwagę, że bezrobotni tej grupy, mają za sobą zwykle długoletni staż pracy**. Dla pracodawców, są jednak zbyt zaawansowani wiekowo by ich zatrudnić, a posiadają za krótki staż pracy lub są za młodzi, aby przysługiwały im świadczenia przedemerytalne, lub emerytalne. **Pozostają więc bez środków do życia, a jednocześnie bez szans na znalezienie pracy.**

Cechą charakterystyczną pabianickiego bezrobocia, podobnie jak w całym kraju, jest niskie wykształcenie i brak kwalifikacji zawodowych zarejestrowanych osób.(tab. nr 8).

Na trudnym rynku pracy, pojawiają się dodatkowe czynniki wykluczenia społecznego. Należą do nich praca w szarej strefie, oraz tzw. elastyczne formy pracy (dorywcza, czasowa, z gorszym kontraktem). **Nielegalne zatrudnienie podejmują najczęściej osoby o niskich, bądź średnich kwalifikacjach**, a występuje ono wśród wszystkich kategorii wiekowych.

Główną przyczyną podjęcia tego typu zatrudnienia, jest ze strony pracownika chęć poprawy własnej sytuacji materialnej, zaś dla pracodawcy, obniżenie zbyt wysokich kosztów pracy. Praca w szarej strefie, wiąże się zwykle z trudnymi warunkami, niezgodnymi z normami bezpieczeństwa i higieny pracy.

Głównie ze względu na obawy pracowników o utratę nawet takiej formy zatrudnienia, trwają często w sytuacji uwłaczającej godności, bez ubezpieczenia i przyszłości.

Sprawami bezrobocia i przeciwdziałaniem temu zjawisku na terenie miasta Pabianice, zajmuje się Powiatowy Urząd Pracy, działający przy Miejskim Centrum Pomocy Społecznej- Klub Integracji Społecznej, oraz różne organizacje pozarządowe.

Wybrane aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu w latach 2000 do czerwca 2005, przedstawia **tabela nr 9.**

	31.12.2000	31.12.2001	31.12.2002	31.12.2003	31.12.2004	VI 2005
staże absolwenckie	b.d	b.d	183	431	654	208
prace interwencyjne	262	182	156	411	311	154

Na temat liczby szkoleń, robót publicznych, oraz pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej, nie udało się zgromadzić danych dotyczących gminy miejskiej Pabianice.

Pasywne formy pomocy, takie jak zasiłki dla bezrobotnych, zasiłki przedemerytalne, oraz świadczenia przedemerytalne, **nie są jednak do końca skuteczne.**

Powodem jest niewielki przyrost nowych miejsc pracy, oraz **niewielki odsetek firm realizujących formę zatrudnienia socjalnego**, która jest szczególnie korzystna w przypadkach osób wykluczonych społecznie, lub zagrożonych tym zjawiskiem.

Konsekwencją braku miejsc pracy, jest nie tylko zubożenie i nie uczestnictwo w życiu społeczno-zawodowym, ale także **ograniczony dostęp do zabezpieczenia dochodowego** w przyszłości. Praca jest bowiem gwarantem ubezpieczenia społecznego na okres niezdolności do niej, oraz starości.

2.7 POMOC SPOŁECZNA ELEMENTEM POLITYKI PAŃSTWA.

Ma ona za zadanie, wspomagać osoby i rodziny, w przezwyciężaniu trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości.

Zadaniem pomocy społecznej, jest również zapobieganie takim sytuacjom poprzez podejmowanie działań, zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem.

Niekorzystna sytuacja na rynku pracy, oraz nasilenie problemów społecznych powoduje, że duża grupa osób z terenu gminy, nie radzi sobie we własnym zakresie z zaspokajaniem podstawowych potrzeb bytowych, oraz rozwiązywaniem codziennych problemów.

Stąd też od kilku lat, liczba klientów Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej w Pabianicach nie maleje.

W roku 2004 z różnych form pomocy skorzystało 3.295 środowisk, w których żyje 5.757 osób.

Wśród 3.295 środowisk, aktualnych klientów Miejskiego Centrum Pomocy Społecznej głównymi przyczynami zgłaszania się o pomoc były,

(wybrany został jeden dominujący problem):

- bezrobocie (dotyczyło 1462 środowisk, co stanowi 44,4% ogółu korzystających z pomocy w 2004 roku)
- niepełnosprawność (530 środowisk, 16,1%)
- długotrwała choroba (713 środowisk, 21,7%)
- bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego (281 środowisk, 8,5%)
- sieroctwo (4 środowiska, 0,1%)
- ochrona macierzyńska (104 środowiska, 3,2%)
- bezdomność (48 środowisk, 1,4%)
- inne: zdarzenia losowe, alkoholizm, oczekiwanie na świadczenia emerytalno- rentowe (150 środowisk, 4,6%)

Z przedstawionych danych wynika, że dominującym problemem powodującym zgłaszanie się o pomoc, było bezrobocie.

Należy zwrócić uwagę, iż w ponad 50% środowisk korzystających z pomocy, występuje więcej niż jeden problem.

Środowiska zgłaszające się o pomoc w 2004 roku, były objęte różnymi formami pomocy materialnej i pozamaterialnej:

- Pomocą finansową, lub w naturze (talony), objętych zostało 3.295 środowisk, w których żyje 5.757 osób.
- Z pomocy w formie posiłków, korzystało 959 dzieci z 381 rodzin
- Z usług świadczonych przez Dzienny Ośrodek Adaptacyjny korzystało
- 35 osób
- z usług świadczonych przez Warsztat Terapii Zajęciowej korzystało
- 35 osób
- z usług świadczonych przez Środowiskowy Dom Samopomocy korzystało 55 osób
- 1.025 osób korzystało z poradnictwa prawnego lub psychologicznego
- w stosunku do 1531 środowisk, prowadzone były działania z zakresu pracy socjalnej.

Dane jednoznacznie wskazują, że największa liczba środowisk korzystała z pomocy w formie różnorodnych zasiłków wypłacanych w formie pieniężnej lub rzeczowej.

W tej liczbie można wyodrębnić dwie kategorie klientów:

1. Środowiska korzystające z pomocy długotrwałej (powyżej jednego roku, zgłaszające się po pomoc systematycznie przez cały rok), których było 2.452, co stanowi 74,4% środowisk korzystających z pomocy finansowej.
2. Środowiska korzystające z pomocy sporadycznej – 843, stanowi 25,6 % ogółu korzystających.

Z danych wynika, że 75% podopiecznych jest objętych pomocą w sposób ciągły. Większość tych osób można uznać za stałych klientów pomocy społecznej, traktujących korzystanie z niej jako jedyny sposób na życie.

Cechą charakterystyczną tej grupy, jest dziedziczona bezradność i wynikające z niej postawy roszczeniowe. Praca na rzecz usamodzielniania i aktywizowania tej grupy osób, jest szczególnie trudna i wymaga czasu.

Od kilku lat następuje wzrost zapotrzebowania na świadczenia pomocy społecznej.

W tym zasiłków o charakterze obligatoryjnym. Do 2000 roku podstawową formą pomocy dla najuboższych rodzin była pomoc w formie zasiłku okresowego, w średniej kwocie ok. 226,00 zł.

W 2001 roku średnia wysokość zasiłku okresowego wynosiła 166,00 zł, w 2002 roku 164,00 zł a w 2003 roku 144,00 zł.

W roku 2004 z powodu znacznie zmniejszonych dotacji zasiłek okresowy był wypłacany w najniższej wysokości, tj. 55,74 zł. Zmniejszyła się również częstotliwość wypłacania zasiłku okresowego. W tej sytuacji koszt świadczenia bieżącej pomocy na zaspokojenie codziennych potrzeb osób i rodzin spadł na gminę.

Tabela nr 10 Koszt świadczeń pomocy społecznej

Rok	Zadania zlecone	Zadania własne		
2000	2 203 900	1 041 536		
2001	2 586 610	1 115 230		
2002	2 769 614	1 131 529		
2003	2 533 080	1 237 924	zasiłki	DPS
2004	1 077 037	1 347 480	1298623	48857
2005 (9 miesięcy)	663 240	994 172		

Gwałtowny spadek nakładów finansowych na realizację zadań zleconych widoczny na przełomie lat 2003-2004, wynika ze zmiany ustawodawstwa, a co się z tym wiąże rodzajów realizowanych świadczeń. **Na podkreślenie zasługuje fakt, że znaczące uzupełnienie rządowych środków finansowych w omawianym okresie czasu stanowią Świadczenia Rodzinne.**

Tabela nr 11 Dożywianie dzieci w szkołach

Rok	Liczba dzieci (szkoła podstawowa, gimnazjum, szkoła średnia)	Kwota		
2000	408	103 535		
2001	468	147 189		
2002	592	184 761		
2003	745	250 691	posiłki	pdp
2004	959	297 647	212043	85604
2005 (9 miesięcy a praktycznie za 6 miesięcy z powodu wakacji)	756	168 937		

Niska pomoc nieadekwatna do występujących potrzeb, wzbudza często frustrację wśród osób znajdujących się w trudnej sytuacji. Braków finansowych nie da się zaspokoić przy

pomocy świadczeń o charakterze pozamaterialnym które mogą być jedynie wspomagające czy podtrzymujące.

Zadania z zakresu polityki i pomocy społecznej na rzecz mieszkańców miasta Pabianice realizuje **Miejskie Centrum Pomocy Społecznej** za pośrednictwem :

1. **Wydziału Pomocy Środowiskowej**, do którego zadań należy w szczególności:
 - rozpoznanie środowisk (rodzin) wymagających pomocy
 - sporządzanie wywiadów środowiskowych
 - pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych w zaspakajaniu niezbędnych potrzeb życiowych
 - współpraca i współdziałanie w celu przeciwdziałania i ograniczania patologii i skutków negatywnych zjawisk społecznych
 - planowanie różnych form pomocy
2. **Wydział Świadczeń**, do którego zadań należy w szczególności:
 - opracowywanie i przygotowywanie dokumentów (decyzji i postanowień administracyjnych) w zakresie różnych form pomocy
 - przetwarzanie danych osobowych podopiecznych i ich ewidencja
 - sprawozdawczość ze zrealizowanych form pomocy społecznej
 - przygotowywanie i realizacja projektów umożliwiających pozyskiwanie środków z funduszy Unii Europejskiej
 - obsługa informatyczna poszczególnych komórek organizacyjnych
3. **Wydział Świadczeń Rodzinnych**, do zadań którego należy w szczególności:
 - opracowywanie i przygotowywanie dokumentów w zakresie pakietu świadczeń rodzinnych
 - przetwarzanie danych osobowych osób korzystających ze świadczeń rodzinnych
 - sprawozdawczość z realizacji świadczeń rodzinnych
4. **Ośrodki Wsparcia**:
 - a) **Środowiskowy Dom Samopomocy dla Osób Przewlekłe Chorych Psychicznie i Niepełnosprawnych Intellektualnie (typ AB)**
 - b) **Dzienny Ośrodek Adaptacyjny dla Osób Niepełnosprawnych**
 - c) **Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej**, w skład którego wchodzi:
 - **Ośrodek Pomocy Osobom Uzależnionym**
 - **Klub Integracji Społecznej**
 - **Ośrodek Edukacji Uzupełniającej**

d) **Warsztat Terapii Zajęciowej**

**2.8 PROBLEMY SPOŁECZNE W ASPEKCIE PROBLEMÓW
- ALKOHOLOWYCH**

W ostatnich latach liczba osób uzależnionych w Polsce, utrzymuje się na poziomie 600 – 800 tysięcy. Skalę problemów przedstawia tabela.

Tabela nr 10.

Problemy alkoholowe z perspektywy Polski, 100 tys. Miasta, oraz Pabianic.

	W Polsce	W mieście 100 tys.	W Pabianicach
Liczba osób uzależnionych od alkoholu	Ok. 600 – 800 tys. 2 – 3% całej populacji	2.000 – 3.000 osób	Ok. 1.700 osób
Dorośli żyjący w otoczeniu alkoholika (współmałżonkowie, rodzice, rodzeństwo)	1,5 – 2 mln 4 – 5 % całej populacji	4.000 – 5.000 osób	Ok. 2.900 Osób
Dzieci wychowujące się w rodzinach alkoholików	1,5 – 2 mln.	4.000 – 5.000 osób	Ok. 3.000 Dzieci
Osoby pijące szkodliwie nie uzależnione od alkoholu 5 – 7% całej populacji	2 – 2,5 mln. Osób pijących szkodliwie dla zdrowia	5.000 – 7.000 osób pijących szkodliwie dla zdrowia	Ok. 3.500 Osób pijących szkodliwie dla zdrowia
Nieletni upijający się od czasu do czasu, mający z tego powodu kłopoty w szkole i w rodzinie	Człowiek 20% (14 – 17 latków)		20% młodych ludzi w wieku 14 – 17 lat
Uczniowie szkół podstawowych, którzy nigdy nie pili alkoholu	20% uczniów szkół podstawowych		20% uczniów szkół podstawowych i gimnazjów
Ofiary przemocy w rodzinach z problemem alkoholowym (dzieci i dorośli)	2/3 osób dorosłych i 2/3 dzieci wychowujące się w rodzinie alkoholika 2 – 2,6 mln. Osób		Osób

Dane z perspektywy Polski i 100 tys. miasta uzyskano na podstawie materiałów Państwowej Agencji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.(PARPA)

Dane dotyczące Pabianic, wyliczono na podstawie analizy materiałów

Ośrodka Profilaktyki i Integracji Społecznej przy MCPS, oraz materiałów przekazanych przez Policję, Straż Miejską, Poradnię Leczenia Uzależnień ZOZ, stowarzyszenia abstynenckie w Pabianicach.

I. Pomoc osobom uzależnionym i ich rodzinom.

Lecznictwo odwykowe, jest jednym z elementów systemu przeciwdziałania marginalizacji osób uzależnionych od alkoholu i współ-uzależnionych. W ostatnich latach w Pabianicach, utrzymuje się stała tendencja wzrostowa dotycząca liczby osób z diagnozą uzależnienia od alkoholu. Szkody z tego tytułu pojawiają się w wielu różnorodnych obszarach :

- W pracy i sytuacji społeczno-ekonomicznej, (na skutek degradacji psychofizycznej osoby uzależnionej następuje utrata zdolności do efektywnego funkcjonowania w rolach społecznych i zawodowych, co w efekcie prowadzi do utraty pracy.)
- W środowisku rodzinnym (destrukcja życia rodzinnego, ubożenie, zaburzenia zdrowia somatycznego i psychicznego, stygmatyzacja społeczna.)

Na terenie Miasta Pabianic pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom udzielają: Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej przy MCPS, oraz Poradnia Leczenia Uzależnień SP ZOZ. Obie placówki udzielają pomocy w systemie ambulatoryjnym.

Z danych za 2004 rok wynika, że w systemie leczenia w Pabianicach zarejestrowano ogółem 599 osób uzależnionych.

W 2003 roku w OPIIS zarejestrowano 126 osób uzależnionych, w 2004 roku liczba ta wzrosła do 171, natomiast w I półroczu br. przekroczyła już 200 osób. Pomocy udzielono także 125 osobom współ-uzależnionym, dla których w OPIIS prowadzi się odrębny program psycho-edukacyjny.

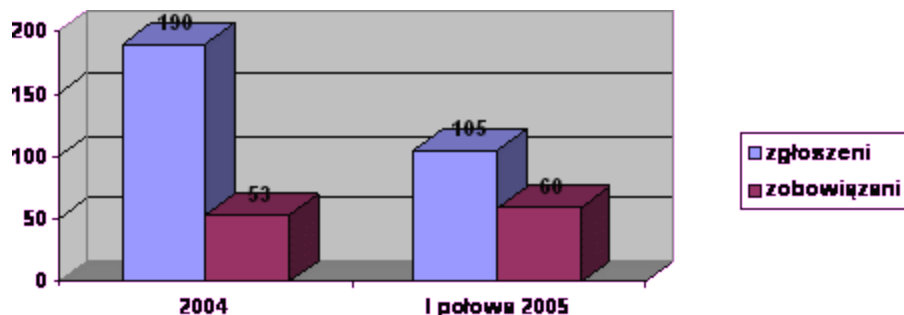
W Poradni Leczenia Uzależnień w 2004r zarejestrowanych było 428 pacjentów, w tym 129 nowych, oraz 172 pacjentów z nakazem sądowym. Dominują pacjenci uzależnieni od alkoholu (16 pacjentów uzależnionych od innych środków psycho-aktywnych).

W I półroczu br. odnotowano w Poradni wzrost liczby nowych pacjentów. Zarejestrowano 104 osoby uzależnione / dla porównania - 69 ,w I półroczu 2004r.

Dalszy rozwój współpracy placówek leczenia odwykowego w Pabianicach, dotyczyć będzie przede wszystkim udroźnienia przepływu informacji oraz poszerzania lokalnej oferty dla osób uzależnionych i pijących problemowo.

Nieznacznie, w bieżącym roku, wzrosła również liczba osób kierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, w celu nadania obowiązku leczenia przeciwalkoholowego. Statystyki przedstawia diagram na stronie 29.

Liczba osób zgłoszonych i zobowiązanych do leczenia przeciwalkoholowego w 2004r, oraz w I półroczu 2005r.

Stowarzyszenia i Grupy Samopomocowe.

W Pabianicach działają 4 Grupy samopomocowe/ 3 grupy AA i 1 grupa Al.-Anon. Pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom udzielają także działające na terenie Pabianic

3 stowarzyszenia abstynenckie: DOM, SZANSA oraz GRANICA. Liczbę aktywnych członków pabianickich stowarzyszeń abstynenckich szacuje się na 150 osób.

Istnieje pilna potrzeba opracowania programu współpracy ze stowarzyszeniami abstynenckimi, w zakresie wspierania realizacji działań, na rzecz osób uzależnionych i ich rodzin.

I. Osoby nadużywające alkoholu.

Populację dotkniętą tym problemem w Pabianicach szacuje się na ok. 3.500 osób. Piciu szkodliwemu towarzyszy często łamanie prawa.

Z danych za 2004 rok i I półrocze 2005r uzyskanych od Straży Miejskiej w Pabianicach wynika, że w bieżącym roku znacząco spadła ilość osób, które zakłócały spokój i porządek publiczny po spożyciu alkoholu.

W 2004 roku liczba ta stanowiła 1.197.

W I półroczu 2005, strażnicy udzielili 375 pouczeń. Wzrosła jednak liczba mandatów do 87. (dla porównania w całym 2004 wynosiła 79)

W I półroczu br, zanotowano już 40 osób doprowadzonych do Policyjnej Izby Zatrzymań (w 2004 roku, było ich 41)

Oddzielny problem stanowią sprawcy przestępstw dotyczących jazdy na rowerze, po spożyciu alkoholu.

W 2004 roku, strażnicy ujęli i przekazali policji 22 osoby, w I półroczu br. 12 osób.

Dane z Komendy Powiatowej Policji, pokazują spadek ilości osób zatrzymanych za jazdę w stanie nietrzeźwości w odniesieniu do 2004r. W I półroczu br. odnotowano 132 osoby zatrzymane w stanie nietrzeźwości, a 407 w roku 2004. Wzrosła natomiast liczba osób nietrzeźwych, które osadzono w pomieszczeniach KPP Pabianice: 631 w I półroczu br., a dla porównania 946 osób w całym 2004r.

Drastycznie wzrosła również liczba interwencji, z udziałem nietrzeźwych osób zakłócających spójność i porządek publiczny. W I półroczu br. odnotowano 523 interwencje, (781 w całym 2004r.)

Mimo nagłośnienia problemu w mediach ogólnopolskich, oraz zdecydowanym działaniu policji, pijani kierowcy stanowią nadal plagę na naszych drogach. W OPIIS uruchomiono pilotażowy program profilaktyczno-przesiewowy, dla osób prowadzących pojazdy pod wpływem alkoholu.

Powyższe dane pozyskano z raportów Powiatowej Komendy Policji w Pabianicach.

III. Pomoc ofiarom przemocy.

Ofiary przemocy otrzymują wsparcie i pomoc w Punkcie Konsultacyjnym dla Ofiar Przemocy OPIIS. Klienci uzyskują także pomoc prawną. Do Punktu kierowane są osoby z całego miasta. W 2004r do Punktu zgłosiło się 61 osób. W 2005 roku, ilość osób zgłaszających problemy przemocy, utrzymuje się na poziomie z 2004.

Pracę Punktu Konsultacyjnego, wspierają kampanie informacyjne w lokalnych mediach.

IV. Pomoc dla dzieci z rodzin problemowych.

Ośrodek Profilaktyki i Integracji Społecznej realizuje programy pomocy dzieciom z rodzin problemowych. W 2004 roku w programie socjoterapeutycznym TRATWA, oraz zajęciach Ośrodka Edukacji Uzupełniającej, uczestniczyło 200 dzieci.

Istotnym elementem realizowanym w OPIIS jest dożywianie dzieci z rodzin problemowych.

V. Dzieci i młodzież w aspekcie środków psychoaktywnych.

Mimo prowadzenia na terenie miasta szerokich działań profilaktycznych, w ostatnich latach zaobserwowano wzrost liczby młodych ludzi eksperymentujących z substancjami psychoaktywnymi. Uruchomione w OPIIS programy korekcyjne i interwencyjne, pozwalają na stałe monitorowanie problemu, oraz realizację strategii profilaktycznych, których celem jest szeroko rozumiana profilaktyka środowiskowa i promocja zdrowego stylu życia bez uzależnień.

OPIIS prowadzi także szeroką i systematyczną współpracę ze środowiskiem szkolnym, w realizacji szkolnych programów profilaktyki problemowej.

Zwiększenie środków na realizację projektów profilaktycznych, pozwoli na rozszerzenie oferty o działania skierowane do młodych ludzi z tzw. grup ryzyka, szczególnie narażonych na problemy uzależnień.

Dane policyjne dotyczące nieletnich spożywających alkohol, wykazują tendencję wzrostową: 12 osób w 2004, 15 nieletnich w I półroczu br. Intensyfikacja współpracy z policją, pozwoli na rozwój projektów korekcyjnych dla osób eksperymentujących ze środkami psychoaktywnymi. OPIIS planuje także, realizację lokalnej kampanii informacyjnej, dotyczącej Pomarańczowej Linii (program interwencyjny dla rodziców, których dzieci się upijają.) Na pierwsze półrocze 2006 przygotowany raport dotyczący problemów narkomanii w środowisku szkolnym „**młodzież przełomów**”. Opracowanie raportu poprzedziły badania ankietowe realizowane na przełomie czwartego kwartału 2005 roku.

2.9 SYSTEM EDUKACJI SZKOLNEJ

Na terenie Pabianic, sieć placówek oświatowych jest zróżnicowana, od przedszkoli po szkołę wyższą, od placówek publicznych po placówki prywatne.

Działają szkoły ponad-gimnazjalne : licea ogólnokształcące i zespoły szkół, występuje również szkolnictwo specjalne.

Nadzór nad szkołami ponad-gimnazjalnymi sprawuje Starostwo Powiatowe.

Gmina miejska Pabianice jest organem prowadzącym dla przedszkoli, szkół podstawowych i gimnazjów funkcjonujących na terenie Pabianic. Zgodnie z podziałem kompetencyjnym, oraz strukturą organizacyjną Urzędu Miejskiego w Pabianicach zadania z zakresu oświaty i wychowania wykonuje Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia. Pod bezpośrednim nadzorem Wydziału, w zakresie określonym odpowiednimi przepisami, znajdują się następujące instytucje:

- 8 szkół podstawowych;
- 3 gimnazja;
- 13 przedszkoli miejskich;
- 1 żłobek miejski (z 2. oddziałami);

W naszym mieście, w strukturze oświatowej, funkcjonują placówki dostępne dla dzieci niepełnosprawnych. (strona 19 niniejszego opracowania)

Sport szkolny

Ważnym, realizowanym od kilku lat programem jest powszechna nauka pływania prowadzona w szkołach podstawowych. Wszyscy uczniowie klas IV w ciągu całego roku szkolnego, w ramach zajęć wychowania fizycznego, uczęszczają na bezpłatne zajęcia nauki pływania. Zajęcia odbywają się na krytej pływalni, która jest własnością miasta. Wielkie osiągnięcie programu, stanowi upowszechnienie umiejętności pływania wśród dzieci i młodzieży, oraz propagowanie aktywnych form spędzania czasu wolnego.

W Gimnazjum Nr 3 działa, Uczniowski Klub Sportowy „Azymut”, który skupia 60 zawodników, uprawiających biegi na orientację. Sprawdzianem rozwoju kultury fizycznej, są rozgrywki sportowe z udziałem uczniów szkół podstawowych i gimnazjów. Corocznie odbywają się miejskie zawody sportowe w takich dyscyplinach jak: pływanie, piłka nożna, koszykówka, piłka ręczna, siatkówka, lekkoatletyka, biegi na orientację, tenis stołowy. Uczniowie uczestniczą również w kolejnych edycjach Sportowego Turnieju Miast i Gmin. Organizowane są także zawody sportowo-rekreacyjne np. turnieje siatkówki plażowej, wyścigi na hulajnogach, Gimnazjada. Z budżetu miasta finansowane są nagrody dla uczestników rozgrywek sportowych.

Niż demograficzny

Od kilku lat, w związku z niżem demograficznym, systematycznie zmniejsza się liczba dzieci w szkołach i przedszkolach. Jest to stała tendencja nie tylko w Pabianicach, ale też w całym kraju. Dla pełniejszego zobrazowania skali zjawiska można porównać populację mieszkańców miasta w poszczególnych rocznikach w ostatnich kilkudziesięciu latach. W roku 1958 urodziło się 1140 dzieci, w 1978 r. – 1151 dzieci, w 1988 r. – 877 dzieci, w 1998 r. – 578 dzieci, w 2003 r. – 479 dzieci. Zmiany demograficzne mają swoje odzwierciedlenie w zmniejszającej się liczbie oddziałów w przedszkolach i szkołach.

Łączna liczba dzieci realizujących obowiązek szkolny w szkołach podstawowych i gimnazjach, wynosi w roku szkolnym 2005-2006 - 6241.
Do pabianickich przedszkoli przyjęto w 2005 roku 1615 dzieci.

2.10 MIESZKALNICTWO

W Polsce, w okresie transformacji, liczba mieszkań zwiększała się wolniej niż gospodarstw domowych. Efektem tej tendencji jest, **wzrost statystycznego deficytu mieszkań.**

Z danych przekazanych przez Wydział Spraw Lokalowych Urzędu Miejskiego w Pabianicach wynika, że ogólnopolska tendencja, znalazła swoje potwierdzenie również w naszym mieście.

TABELA NR 11

	2000 12. 31.	2004 12. 31.
Liczba rodzin oczekujących na przydział lokalu socjalnego	12	95
Liczba rodzin oczekujących na przydział lokalu komunalnego	brak danych	374
Liczba przydzielonych lokali socjalnych	6	34
Liczba przydzielonych lokali komunalnych	150	128

Powyższe zestawienie dowodzi zwiększonego zapotrzebowania mieszkańców Pabianic na lokale socjalne i komunalne. Wskazuje jednocześnie, na wydłużający się okres oczekiwania, na przydział tych lokali.

Ceny nabycia mieszkań, podobnie jak koszty utrzymania większości z nich, reguluje rynek. **Dla wielu rodzin mieszkanie stało się dobrem trudno dostępnym, a nawet luksusowym.** Zamiana mieszkania na nowe, większe i o lepszym standardzie, jest dla wielu rodzin nieosiągalna, a dla znacznej większości, problem stanowi bieżące utrzymanie tych o gorszym standardzie. Prowadzi to niejednokrotnie do eksmisji do mieszkań socjalnych, a w drastycznych przypadkach „na bruk”, stając się jedną z przyczyn bezdomności.

Aktualnie, w rejestrze oczekujących na przydział lokalu, znajduje się 25 osób bezdomnych. Posiadanie samodzielnego mieszkania, jego jakość, (standard), a także zdolność do ponoszenia kosztów utrzymania mieszkania – to istotne czynniki materialnego zróżnicowania gospodarstw domowych.

Brak realnych możliwości poprawy złych warunków mieszkaniowych, (a tym bardziej utrata mieszkania) sprzyja społecznemu wykluczeniu. Wsparciem dla wielu rodzin stały się wprowadzone od połowy lat 90-tych tzw. **dotatki mieszkaniowe.**

Utrzymująca się w Pabianicach do 2002 roku tendencja wzrostu liczby osób uprawnionych do dodatku mieszkaniowego, ustabilizowała się, przyjmując w ostatnim okresie następujący wymiar:

2004 r - 2.546.867 zł – ogólna kwota dodatków mieszkaniowych
1.704 – ilość osób uprawnionych do dodatku mieszkaniowego
115 zł 69 gr – średnia wysokość dodatku

I pół. 2005r. – 1.189.234 zł – ogólna kwota
1.741 – liczba uprawnionych
116 zł 49 gr – średnia wysokość

Ocena przedstawionej sytuacji, **wskazuje potrzebę prowadzenia kompleksowej i konsekwentnej polityki mieszkaniowej, zorientowanej na ogólną poprawę warunków mieszkaniowych pabianickich rodzin (zwłaszcza najuboższych), oraz na ograniczenie bezdomności.** Wskazaniem byłoby w pierwszej kolejności, rozważenie nowej formy wsparcia tzw. **mieszkań chronionych**, tj. mieszkań dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym na skutek wychowania poza rodziną, niepełnosprawności, samotnej starości lub bezdomności.

III. PRIORYTETY GMINNEJ STRATEGII ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH.

III.1 MISJA.

Buujemy warunki bezpieczeństwa socjalnego dla mieszkańców naszej gminy.

Gmina miejska Pabianice, swoim mieszkańcom, chce zapewnić jak najlepsze warunki życia w poczuciu bezpieczeństwa, oraz umożliwić im realizację planów osobistych, zawodowych i społecznych poprzez :

- Kształtowanie świadomego i odpowiedzialnego społeczeństwa zdolnego do rozwiązywania swoich problemów życiowych.
- Realizacja działań profilaktycznych i edukacyjnych, w celu integracji osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka.
- Budowa gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną.

Priorytety te, zgodnie z wcześniejszymi założeniami, realizowane będą poprzez następujące programy :

- 1. pomocy społecznej,**
- 2. profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz przeciwdziałania narkomanii,**
- 3. profilaktyki i promocji zdrowia,**

Mając świadomość powyższych uwarunkowań (**DIADNOZA-ROZDZ. II**), można podjąć próbę określenia tego, co jest najbardziej niezbędne i celowe , aby jak najlepiej przygotować się do czekających nas zadań i stworzyć odpowiednie warunki do ich realizacji.

III.2 CELE STRATEGICZNE POSZCZEGÓLNYCH PROGRAMÓW

III. 2.1 PROGRAM POMOCY SPOŁECZNEJ

1.1 WSTĘP

Główne zadania pomocy społecznej, jakim jest szeroko rozumiana praca socjalna, zepchnięta została na margines działalności ośrodków pomocy i jej formuła od lat nie jest rozwijana, co wynika głównie z przesuwania do pomocy społecznej coraz nowych zadań i dodatkowe obciążanie pracowników. Pracownik socjalny, staje się w coraz większym stopniu urzędnikiem przyjmującym wnioski i inne „kwity”(od ubiegających się o świadczenia) i wypełniającym, coraz bardziej rozbudowane formularze wywiadów, protokołów i oświadczeń.

Głównym narzędziem stosowanym w celu dokonywania pozytywnych zmian, będzie praca socjalna, rozumiana jako wszelkie działania typu pro-społecznego, których celem jest podtrzymywanie, chronienie, lub rozwijanie interesów jednostek, rodzin, grup i społeczności. **Celem podejmowanych działań, będzie nie tylko łagodzenie skutków trudnej sytuacji, w jakiej znalazło się wiele rodzin na terenie gminy miejskiej Pabianice, ale również usuwanie przyczyn zaistniałej sytuacji, oraz zapobieganie ich powstawaniu. W tym znaczeniu, działania z zakresu pracy socjalnej, będą polegały na udzielaniu pomocy wszystkim tym, którzy nie posiadają środków do egzystencji godnej człowieka.**

1.2 PRIORYTETY PROGRAMOWE

2. umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenia trudnych sytuacji, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia,
2. zapobieganie powstawaniu takich sytuacji,
3. zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, oraz umożliwienie im bytowania w warunkach odpowiadających godności człowieka,
4. doprowadzenie w miarę możliwości do usamodzielnienia osób i rodzin, oraz ich integracji ze środowiskiem.

Z celów tych wynikają następujące funkcje pomocy społecznej:

1. wsparcie samopomocy,

2. uzupełnianie posiadanego dochodu,
3. usamodzielnienie i integracja ze środowiskiem,
4. profilaktyka.

1.3 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU POMOCY SPOŁECZNEJ

Cel 1. Wyrabianie samodzielności i odpowiedzialności u klientów pomocy społecznej poprzez stymulację ich aktywności własnej.				
Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Działania edukacyjne dla osób objętych pomocą społeczną ułatwiające wychodzenie ze stanu ubóstwa, bezdomności oraz zapobiegające zjawisku „dziedziczenia biedy”.	Szerokie wprowadzanie systemu kontraktów zobowiązujących do współdziałania w poprawie swojej sytuacji	MCPS KIS	Praca ciągła	Analiza ilości uczestników i placówek realizujących programy. Monitorowanie ilości i jakości publikacji prasowych, radiowych i telewizyjnych.
2. Promowanie aktywnych postaw w rozwiązywaniu egzystencjonalnych problemów życia rodzinnego.	Kampanie w środkach masowego przekazu	MCPS, lokalne media	Praca ciągła	
Cel 2. Intensyfikacja działań zmierzających do umożliwienia jednostce bądź rodzinie osiągnięcia niezależności w zakresie zaspakajania swoich potrzeb.				
Zadania w ramach celu		Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Rozwój form poradnictwa i współdziałanie w tym zakresie różnego rodzaju służb społecznych.	Szerokie współdziałanie z organizacjami pozarządowymi	MCPS, organizacje pozarządowe	Praca ciągła	Ocena efektywności pracy placówek realizujących formy poradnictwa, analiza ilości szkoleń, uczestników i tematyki szkoleń.
2. Szkolenie i doskonalenie zawodowe pracowników socjalnych zapewniające udzielanie fachowej i kompetentnej pomocy jednostkom i rodzinom.	Zgodnie z corocznymi harmonogramami szkoleń	MCPS	Praca ciągła	
3. Doskonalenie form współdziałania z osobami korzystającymi z pomocy, podpisywanie i konsekwentne egzekwowanie realizacji umów.	Poprzez różnorodne formy szkoleń pracowników	MCPS – pracownicy socjalni	Praca ciągła	

Cel 3. Stworzenie zintegrowanego systemu wsparcia dla rodzin dysfunkcyjnych.				
		Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Tworzenie warunków do ścisłej współpracy pracowników socjalnych z kuratorami sądowymi, policją i innymi podmiotami	Organizacja systematycznych spotkań	MCPS	Praca ciągła	Ocena ilości i jakości współdziałania w odniesieniu do poszczególnych potrzeb.
2. Ścisła współpraca pracowników socjalnych ze szkołami, rozwój sieci świetlic środowiskowych.	Organizacje spotkań pracowników socjalnych z pedagogami szkolnymi.	MCPS, placówki oświatowe	od 2005 r.	
3. Dalsze włączanie organizacji pozarządowych w realizację zadań interwencji kryzysowej.	Opracowanie zasad współdziałania, podpisanie odpowiednich porozumień	MCPS, organizacje pozarządowe	od 2005 r., praca ciągła	

Cel 4. Przeciwdziałanie mechanizmom powstania niepożądanych zjawisk społecznych tj. : wykluczenie społeczne, izolacja i marginalizacja grup i jednostek.

Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Tworzenie wspólnej płaszczyzny działania z organizacjami i stowarzyszeniami osób niepełnosprawnych w celu koordynacji działań.	Zgodnie z programem współdziałania z organizacjami pozarządowymi	Urząd Miejski, organizacje pozarządowe	Praca ciągła	Coroczna analiza i ocena efektywności współdziałania.
2. Tworzenie klimatu społecznej przychylności w najbliższym otoczeniu osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi	Inicjowanie kampanii medialnych	MCPS, organizacje pozarządowe	Praca ciągła	
3. Poprawa jakości usług opiekuńczych.	Systematyczna kontrola jakości świadczonych usług	MCPS	Praca ciągła	

4.	Środowiskowe wsparcie i pomoc społeczna	Wspieranie działalności SDS, DOA i WTZ tworzenie warunków do zwiększenia liczby uczestników	MCPS, stowarzyszenia i organizacje działające na rzecz osób niepełnosprawnych	Praca ciągła
5.	Rozwój usług opiekuńczych dla osób dotkniętych schorzeniami psychicznymi oraz osób starszych i samotnych	Systematyczna kontrola świadczonych usług	MCPS	Praca ciągła
6.	Utworzenie kolejnego schroniska dla osób bezdomnych lub mieszkań chronionych	Jednostki organizacyjne pomocy społecznej lub w drodze konkursu ofert	MCPS lub Organizacje Pozarządowe	Do 2008 r.
7.	Likwidacja barier architektonicznych w obiektach komunalnych	W oparciu o najpilniejsze potrzeby społeczne	Urząd Miejski	Praca ciągła

Cel 5. Aktywizacja społeczna i zawodowa podopiecznych pomocy społecznej.

		Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
--	--	------------------------------	-----------------	--

1.	Współpraca z pracodawcami zmierzająca do zapewnienia miejsc pracy w pierwszej kolejności osobom korzystającym z pomocy społecznej.	Kierowanie osób korzystających z pomocy do Klubu Integracji Społecznej i robót publicznych	MCPS	Praca ciągła	Analiza skuteczności przyjętych założeń w zakresie ilości osób objętych programami zatrudniania i aktywizacji. Analiza i ocena ilości osób uczestniczących oraz klubów i grup samopomocowych
2.	Organizacja prac społecznie użytecznych i robót publicznych dla długotrwale bezrobotnych klientów pomocy społecznej, ułatwiających powrót na rynek pracy.	Ustalenie formy organizacyjnej, powierzenie zadań	Urząd Miejski	od 2006 r.	
3.	Dalsze rozwijanie działalności Klubu Integracji Społecznej.	Rozszerzenie oferty KIS	MCPS, organizacje pozarządowe	od 2004r.	
4.	Utworzenie Centrum Integracji Społecznej.	Zgodnie z obowiązującą procedurą.	Urząd Miejski lub organizacje pozarządowe	od 2004 r.	
5.	Inicjowanie tworzenia grup samopomocowych wśród osób korzystających z pomocy społecznej, dotkniętych podobnymi problemami.	We współdziałaniu z organizacjami pozarządowymi	MCPS	Praca ciągła	

Cel 6. Maksymalne wykorzystanie zasobów organizacji pozarządowych, wolontariatu i grup samopomocowych do realizacji zadań Pomocy Społecznej.

Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Wzajemne informowanie się o planowanych kierunkach działalności i współdziałanie w ich realizacji.	Zgodnie z ustalonymi w programach założeniami	Urząd Miejski, MCPS Organizacje pozarządowe	Praca ciągła	Coroczna analiza programów i sprawozdań z ich realizacji w celu oceny ich efektywności. Systematyczne spotkania z organizacjami pozarządowymi i dokonywanie ocen współdziałania.
2. Tworzenie wspólnych zespołów do oceny realizacji zadań i rozwiązywania pojawiających się problemów.	Zgodnie z programami współdziałania	Urząd Miejski, MCPS organizacje pozarządowe	Praca ciągła	

Cel 7. Minimalizowanie przyczyn społecznego niezadowolenia i negatywnych ocen pracy instytucjonalnych form pomocy społecznej

	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Dalsze dostosowanie struktury organizacyjnej MCPS do nowych uregulowań prawnych.	Dokonanie odpowiednich zmian w regulaminie organizacyjnym	MCPS	Praca ciągła	<p>Analiza i ocena efektywności szkoleń, ich bieżąca korekta zgodnie z potrzebami. Ocena merytoryczna kadry pracowników socjalnych. Analiza ilości i jakości publikacji na temat możliwości i warunków uzyskiwania pomocy.</p>
2. Intensyfikacja szkoleń dla pracowników socjalnych wspólnie z innymi podmiotami: policją, strażą miejską, kuratorami sądowymi, urzędem pracy, sądami, organizacjami pozarządowymi itp. w celu poprawy jakości pracy.	Zgodnie z opracowywanym corocznie harmonogramem	MCPS	Praca ciągła	
3. Organizacja szkoleń specjalistycznych dla pracowników socjalnych w zakresie pracy z grupami klientów pomocy społecznej dotkniętymi określonymi dysfunkcjami typu: bezrobocie, bezdomność, alkoholizm i narkomania, choroby psychiczne, niepełnosprawność.	Zgodnie z opracowywanym corocznie harmonogramem	MCPS	Praca ciągła	
4. Zakup odpowiedniego sprzętu komputerowego i sprzętu ułatwiającego i przyspieszającego załatwianie indywidualnych spraw ludzi.	Zgodnie z odpowiednimi procedurami przetargowymi	MCPS	2004 r.	
5. Szerokie informowanie społeczeństwa poprzez media o możliwościach, warunkach i formach uzyskiwania pomocy społecznej.	Systematyczna kampania informacyjna w mediach	MCPS	Praca ciągła	

2. III. 2.2 Program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, oraz przeciwdziałania narkomanii.

2.1 WSTĘP

Model rozwiązywania problemów alkoholowych zakłada, że większość kompetencji i środków finansowych, jest zlokalizowanych na poziomie samorządów gmin, które na mocy ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, uzyskały kompetencje do rozwiązywania problemów alkoholowych w społecznościach lokalnych. Gminy, z racji dysponowania największą wiedzą o problemach swoich społeczności, oraz o dostępnych zasobach, mogą tym samym przedsięwziąć środki zaradcze oraz naprawcze, skierowane do lokalnych społeczności.

Ustawodawca stanowi, że „...prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, oraz integracją społeczną osób uzależnionych od alkoholu, należy do zadań własnych gminy” (art. 4¹ ust.1 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, zwanej dalej ustawą).

W szczególności zadania te obejmują:

1. Zwiększanie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, a w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych.
5. Podejmowanie interwencji, w związku z naruszeniem przepisów określonych w art. 13¹ i 15 ustawy, oraz występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela posiłkowego.
6. Wspieranie zatrudnienia socjalnego poprzez organizowanie i finansowanie centrów integracji społecznej.

Kluczowym aktem prawnym, na podstawie którego prowadzona jest realizacja wskazanych działań, jest **miejski program profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, uchwalany corocznie przez radę gminy** (art. 4¹ ust.2 ustawy). Zadania ujęte w gminnym programie, są inicjowane przez gminną komisję rozwiązywania problemów alkoholowych, powoływaną przez prezydenta miasta w drodze zarządzenia.

Ustawa wskazuje gminom źródła pozyskiwania środków finansowych na realizację zadań. „...W celu pozyskania dodatkowych środków na prowadzenie działań związanych z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych, **gminy pobierają opłatę za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych**” (art.11¹ ustawy). **Oplata ta stanowi dochód gminy, który w całości jest przekazywany na realizację ww. zadań.** Zgodnie z art.18² cytowanej ustawy **dochody z opłat za korzystanie z zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych „wykorzystywane będą na realizację gminnych programów profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i nie mogą być przeznaczane na inne cele”** Oznacza to, że środki pochodzące z opłat, są ściśle powiązane z finansowaniem zadań gminnego programu i nie można ich wykorzystać na inne zadania, nie mające z nim merytorycznego związku.

Zgodnie z ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 24 kwietnia 1997 roku, podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii, stanowi Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii uchwalony przez Radę Ministrów.

Program zawiera zadania w trzech podstawowych obszarach:

- profilaktyki,
- leczenia, rehabilitacji i ograniczania szkód zdrowotnych,
- ograniczania podaży.

Zadania dla gmin wynikające z w/w. dokumentów skoncentrowane są na rozwijaniu i popieraniu działalności edukacyjnej, informacyjnej i kulturalnej podejmowanej w celu informowania społeczeństwa o szkodliwości narkomanii, oraz prowadzeniu działalności wychowawczej i zapobiegawczej polegającej m.in. na:

1. Promocji zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia.
2. Informowaniu o szkodliwości środków i substancji psychoaktywnych, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach.

Celem określenia stanu problemów alkoholowych w Pabianicach, prowadzone jest monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta Pabianic. W 2000 roku zakres badań został poszerzony o problemy przemocy i agresji wśród młodzieży.

2.2 PIORYTETY PROGRAMOWE

1. Zapobieganie powstawaniu nowych problemów alkoholowych i narkomanii,
2. Zmniejszanie rozmiarów problemów alkoholowych i narkomanii,
3. Zwiększenie zasobów niezbędnych do radzenia sobie z już istniejącymi problemami,
4. Zmiana zachowań i postaw mieszkańców Pabianic w sytuacjach związanych z alkoholem i narkotykami.

II.3 CELE STRATEGICZNE PROGRAMU PROFILAKTYKI I ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW ALKOHOLOWYCH, ORAZ PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII

	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Podejmowanie działań edukacyjnych skierowanych do sprzedawców napojów alkoholowych	- Organizowanie szkoleń dla sprzedawców napojów alkoholowych, - Drukowanie ulotek i materiałów informacyjnych	Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych i MCPS	Praca ciągła	-Analizowanie wyników kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych - Opiniowanie wniosków o wydanie zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.
2. Dokonywanie kontroli przestrzegania zasad i warunków korzystania z zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych, a w szczególności sprzedaży alkoholu osobom nieletnim.	Podejmowanie wspólnych kontroli punktów sprzedaży napojów alkoholowych przez członków miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych i Straż Miejską.	Wydział Działalności Gospodarczej Straż Miejska Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	Praca ciągła	-Analizowanie przypadków cofnięcia zezwoleń oraz interwencji straży miejskiej wobec naruszenia warunków sprzedaży alkoholu
3. Podejmowanie interwencji w przypadku złamania zakazów reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży napojów nieletnim i nietrzeźwym.	Składanie do organów policji wniosku o wszczęcie postępowania w przypadku złamania zakazu reklamy i promocji napojów alkoholowych oraz sprzedaży napojów alkoholowych nieletnim i nietrzeźwym..	Wydział Działalności Gospodarczej Straż Miejska Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	W przypadku stwierdzenia nieprawidłowości	
Cel 2. Wdrożenie nowoczesnych form profilaktyki kierowanej w szczególności do dzieci i młodzieży				

	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Wsparcie programów i przedsięwzięć profilaktycznych realizowanych przez młodzież skierowanych do grup rówieśniczych	OPiS	MCPS Placówki oświatowe i opiekuńczo-wychowawcze.	Zgodnie z podpisanymi umowami	- Analizowanie ilości dzieci, młodzieży i nauczycieli uczestniczących w programach profilaktycznych - Analiza i ocena ilości szkół i placówek opiekuńczo-wychowawczych, w których prowadzone są programy profilaktyczne
2. Prowadzenie środowiskowych programów profilaktyczno-edukacyjnych	OPiS	MCPS	Zgodnie z podpisanymi umowami	- Stała analiza pracy środowiskowych świetlic opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych, ich wyposażenia oraz zatrudnionej kadry.
3. Doskonalenie pracy środowiskowych świetlic opiekuńczo wychowawczych i socjoterapeutycznych jako placówek wsparcia dziennego dla dzieci z rodzin alkoholowych oraz tworzenie środowiskowych klubów młodzieżowych.	Na podstawie kontroli placówek, wyciąganych wniosków i przeprowadzanych analiz.	MCPS Placówki oświatowe Organizacje pozarządowe	Rokrocznie zgodnie z Harmonogramem	- Analiza zawartości programowych pozalekcyjnych zajęć sportowych w szkołach, ich zgodności z zadaniami programu profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych

Cel 3. Zwiększanie skuteczności i dostępności terapii poprzez stosowanie nowoczesnych strategii i metod rozwiązywania problemów alkoholowych i narkomanii.				
Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Zwiększanie dostępności oddziaływań terapeutycznych „after care”	OPIIS	MCPS	Praca ciągła	- Analiza efektywności pracy punktów konsultacyjnych, oraz kwalifikacji zatrudnionych w nich osób
2. Prowadzenie internetowych punktów konsultacyjno – informacyjnych dla osób uzależnionych, współuzależnionych i ofiar przemocy..	OPIIS	MCPS Instytucje i organizacje pozarządowe	Praca ciągła	

Cel 4. Budowanie skutecznych form kontroli prawnej i społecznej nad szkodliwymi formami postępowania osób nadużywających alkoholu (w szczególności przeciwdziałania przemocy w rodzinie).				
Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Tworzenie i rozwój specjalistycznych miejsc pomocy dla osób szczególnie zagrożonych przemocą w rodzinie.	Zadanie realizowane poprzez struktury MCPS	Punkty konsultacyjne MCPS	Zgodnie z opisanym i umowami	- Analiza pracy placówek prowadzących działalność konsultacyjną i interwencyjną dla ofiar przemocy domowej. -Ocena merytoryczna kadry pracującej z ofiarami przemocy domowej - Ocena efektywności pracy specjalistycznych placówek udzielających pomocy osobom szczególnie zagrożonym przemocą w rodzinie -Ocena efektywności kampanii edukacyjnych (ilość uczestników, adekwatność programu do zakresu tematycznego kampanii itp.)
2. Rozbudowanie lokalnej koalicji osób, służb, instytucji i organizacji w sprawie przeciwdziałania przemocy w rodzinie.	Zadanie będzie realizowane przez MCPS i MKRPA	MCPS MKRPA Instytucje, organizacje pozarządowe, osoby fizyczne	Zgodnie z podpisanymi umowami	
3. Organizowanie lokalnych kampanii edukacyjnych dotyczących problemów przemocy w rodzinie , angażujących lokalne media i znane postacie życia społecznego Pabianic.	Zgodnie z opracowanym corocznie harmonogramem	MCPS we współpracy z Organizacjami pozarządowymi	Praca ciągła	
4. Prowadzenie procedury interwencyjnej w sprawach przemocy domowej „Niebieskiej Karty” w policji, pomocy społecznej i miejskiej komisji rozwiązywania problemów alkoholowych.	Zgodnie z obowiązującym w tym zakresie zasadami.	MCPS I MKRPA	Praca ciągła	

Cel 5. Wspomaganie działalności organizacji pozarządowych i osób fizycznych realizujących zadania związane z profilaktyką i rozwiązywaniem problemów alkoholowych.

Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Wspieranie działalności merytorycznej prowadzonej na rzecz społeczności lokalnej, realizowanej przez organizacje pozarządowe.	Współpraca z MCPS i MKRPA	MCPS	Praca ciągła	-Ocena działalności lokalnej koalicji trzeźwościowej -Ocena efektywności wspierania działalności merytorycznej organizacji pozarządowych

Cel 6. Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii poprzez organizowanie badań, sondaży, diagnoz, pozwalających dokonać oceny aktualnego stanu problemów alkoholowych, narkotycznych oraz efektywności podejmowanych działań.

Zadania w ramach celu	Sposób wykonania	Odpowiedzialni za realizację	Czas realizacji	Sposób monitorowania i ewaluacja celu strategicznego
1. Prowadzenie stałego systemu informacji na temat działań podejmowanych na terenie miasta w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień.	Wydawanie biuletynu informacyjnego. Współpraca z mediami.	MCPS WEKiZ	Praca ciągła	Monitorowanie ilości i jakości publikacji na temat czynników ryzyka oraz metod rozwiązywania problemów alkoholowych
2. Kontynuowanie badań pn. „Monitorowanie problemów alkoholowych i narkomanii na terenie miasta Pabianic”.	OPiS	MCPS	Co dwa lata od 2005 roku	

1.III 2.3 Profilaktyka i promocja zdrowia

2. 3.1 Wstęp

Gmina Miejska Pabianice w oparciu o art. 7 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 2001 r. Nr 142 poz. 1591 z późn. zm.) wykonuje zadania własne mające na celu zaspokajanie zbiorowych potrzeb wspólnoty w zakresie ochrony zdrowia.

Strategicznym celem działalności samorządu w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej mieszkańców gminy jest podejmowanie działań zmierzających do zachowania stanu zdrowia oraz jego poprawy, świadomie wpływając na warunki środowiskowe i sposób życia.

W ramach zawartych umów z Narodowym Funduszem Zdrowia w oparciu o ustawę z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. z 2004 r. Nr 210 poz. 2135 z późn. zm.) wykonywane są zadania dotyczące organizacji podstawowej opieki zdrowotnej i ambulatoryjnej opieki specjalistycznej. Zadania realizują samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej oraz niepubliczne zakłady opieki zdrowotnej, a także praktyki lekarza rodzinnego, indywidualne praktyki lekarskie i pielęgniarские.

Świadczenia zdrowotne dla mieszkańców Pabianic są udzielane przez zakłady opieki zdrowotnej i inne podmioty medyczne. WW. sprawują również profilaktyczną opiekę zdrowotną nad dziećmi i młodzieżą. Odpowiednie funkcjonowanie opieki zdrowotnej powinno przyczyniać się do właściwej dostępności i jakości udzielanych świadczeń oraz wpływać na obniżenie skali umieralności.

Na terenie miasta realizowane są zlecane programy zdrowotne realizowane przez placówki medyczne, m. in. program profilaktyki gruźlicy płuc, program profilaktyki chorób nowotworowych.

Samorząd Miasta podejmuje działania dotyczące profilaktyki i promocji zdrowia, jak również z zakresu edukacji zdrowotnej. Współorganizuje akcje badań profilaktycznych (przesiewowych), dotyczące m. in. wykrywalności nowotworu raka piersi oraz chorób serca i układu krążenia.

3.2 PRIORYTETY PROGRAMOWE

-Podejmowanie działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia, prowadzącej do zachowania i poprawy stanu zdrowia mieszkańców Pabianic.

-Promowanie zdrowego stylu życia, szczególnie wśród dzieci i młodzieży.

- Cele strategiczne

Wykonywanie przez gminę działań z zakresu profilaktyki i promocji zdrowia oraz edukacji zdrowotnej celem zachowania i poprawy stanu zdrowia, wpływając na warunki środowiskowe i sposób życia mieszkańców.

L.p.	Zadania	Sposób realizacji	Odpowiedzialni	Wykonujący	Okres realizacji
1.	Wykonywanie zadań z zakresu medycyny szkolnej w szkołach podstawowych i gimnazjach - profilaktyczna opieka zdrowotna nad uczniami (m. in. testy przesiewowe)	Współpraca ze szkołami i ze świadczeniodawcami	Wydział Edukacji, Kultury i Zdrowia	Higiena szkolna	Działania ciągłe
2.	Promocja zdrowia i edukacja zdrowotna wśród dzieci i młodzieży służąca promowaniu zdrowego stylu życia	1.Współdziałanie ze szkołami podstawowymi i gimnazjami oraz z Miejskim Ośrodkiem Kultury w organizowaniu olimpiad i konkursów międzyszkolnych	EKiZ	Szkoły podstawowe i gimnazja, MOK	Działania ciągłe
		2.Przystępowanie do sieci szkół promujących zdrowie, realizacja własnego programu dostosowanego do potrzeb indywidualnych każdej szkoły	Urząd Miejski	Szkoły podstawowe	Działania ciągłe

3.	Współorganizowanie akcji profilaktycznych w zakresie wykrywania chorób nowotworowych, serca i układu krążenia	Współpraca z placówkami medycznymi posiadającymi kontrakt z Narodowym Funduszem Zdrowia	EKiZ	placówki medyczne	Akcyjnie - przez cały rok
----	---	---	------	-------------------	---------------------------

IV. Polityka społeczna w realizacji strategii

Strategiczne cele w poszczególnych programach będą realizowane w oparciu o następujące zasady:

1. Zasadę pomocniczości

Gmina, jako władza miejska, będzie koncentrowała się na tych zadaniach, których nie można przekazać innym podmiotom i które muszą być wykonane przez sektor publiczny. Problemy społeczne objęte strategią w zdecydowanej większości nie będą mogły być bowiem rozwiązane przez samych obywateli do których kierowane są programy. Aby polityka społeczna była efektywna dla realizacji celów strategicznych będzie wykorzystany potencjał organizacji pozarządowych.

2. Zasadę solidaryzmu

Pewne zadania i obowiązki muszą być rozłożone na wszystkich adresatów strategii a w szczególności obciążenia związane z edukacją, bezpieczeństwem, kulturą oraz z zagrożeniami jakie niesie np. choroba, niepełnosprawność albo też wykolejenie czy przestępczość.

3. Zasadę równości szans do świadczenia usług publicznych

Realizacja tej zasady zakłada otwartość do świadczeń i usług publicznych a tym samym, przeciwdziałania marginalizacji społecznej. Adresatom programu gmina będzie udzielała wsparcia polegającego na uczestniczeniu w systemie świadczeń i usług publicznych, tj do m.in.. kształcenia, ochrony zdrowia, zatrudnienia, mieszkania itp..

4. Zasadę współodpowiedzialności

Za kształt i realizację strategii odpowiadają wszyscy: władza publiczna, podmioty współpracujące tj. organizacje pozarządowe oraz adresaci poszczególnych programów tworzących strategię.

5. Zasadę ciągłości działania

Oznacza ona gwarantowanie trwałości i efektywności rozwiązań systemowych służących minimalizowaniu źródeł zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego. Istniejące rozwiązania prawne umożliwiają realizację tej zasady.

6. Zasadę jawności i przejrzystości działania

Każdy, nie tylko adresaci strategii, ma prawo do dostępu do informacji do bycia wysłuchanym, zapytanym. Gmina ma obowiązek umożliwić dostęp do informacji publicznej.

VI. Koordynacja realizacji strategii.

Zgodnie z wolą ustawodawcy, wyrażoną w art. 110 ust 4 ustawy o pomocy społecznej, ośrodek pomocy społecznej koordynuje realizację strategii rozwiązywania problemów społecznych. W wykonaniu tej funkcji MCPS m.in. powinien wyegzekwować od realizatorów strategii materiały analityczne oraz dane z monitoringu i ewaluacji programów w celu dokonania oceny stopnia i efektywności ich realizacji. Wyniki analiz będą pomocne w podejmowaniu decyzji w poszczególnych etapach realizacji strategii.

V Zakończenie.

Gwarancją skuteczności realizacji priorytetowych celów poszczególnych programów tworzących gminną strategię rozwiązywania problemów społecznych jest trwałość i efektywność rozwiązań systemowych zapisanych w ustawie. Pozwolą one bowiem, w istniejących uwarunkowaniach społeczno-gospodarczych miasta Pabianic, na stopniowe minimalizowanie źródeł zagrożenia bezpieczeństwa socjalnego, a w przyszłości na wyeliminowanie tych zagrożeń.